

Nowa podstawa programowa - wyznacznikiem działań nauczycieli

Nowa podstawa programowa, której definicję podaje art.3.13 ustawy o systemie oświaty jako *”obowiązkowe zestawy celów i treści nauczania, w tym umiejętności, opisane w formie ogólnych i szczegółowych wymagań dotyczących wiedzy i umiejętności, które powinien posiadać uczeń po zakończeniu określonego etapu edukacyjnego, oraz zadania wychowawcze szkoły, uwzględniane odpowiednio w programach wychowania przedszkolnego i programach nauczania oraz umożliwiające ustalenie kryteriów ocen szkolnych i wymagań egzaminacyjnych”* jest wyznacznikiem pracy nauczycieli i dyrektora.

Każdy nauczyciel powinien wiedzieć, że:

- Podstawa programowa zawiera odpowiedź na pytania:
  - w jakim celu uczyć?
  - czego mam nauczyć?
  - jakie mam uzyskać efekty?

- **W nowej podstawie programowej:**
  - brak podziału treści na poszczególne lata
  - brak uzgodnienia kolejności w realizacji materiału
  - brak określenia hierarchii ważności materiału
  - brak określenia czasu realizacji na poszczególne treści

- **Nauczyciel samodzielnie podejmuje decyzję** w sprawie kolejności realizacji treści nauczania, proporcji czasu przeznaczanego na zapoznanie uczniów z treściami, poszerzenia treści wskazanych w podstawie programowej;

- **Nauczyciel ma swobodę stosowania takich metod nauczania**, jakie uważa za najwłaściwsze spośród uznanych przez współczesne nauki pedagogiczne, ma prawo wyboru podręczników spośród zatwierdzonych do użytku szkolnego;

- **Nauczyciele zespołowo planują swoją pracę biorąc pod uwagę:**
  - analizy i wnioski z egzaminów zewnętrznych
  - własne/nauczycielskie diagnozy wstępne(testy nauczycielskie powinny być tworzone w oparciu o zakładane osiągnięcia niższego etapu kształcenia)
  - otrzymane wyniki mogą dać odpowiedź na następujące pytania: jaki jest poziom wiedzy i umiejętności uczniów rozpoczynających naukę na danym etapie kształcenia, jak efektywnie zaplanować prace dydaktyczną, czy i w jakim stopniu zmodyfikować przygotowane wcześniej plany dydaktyczne, których uczniów należy objąć określonym rodzajem pomocy, jakie są prognozy uzyskania wysokich wyników w nauce na danym etapie edukacyjnym, jak monitorować postępy edukacyjne uczniów)

- **Plany dydaktyczne nauczycieli uzupełnione o rubrykę treści podstawy programowej**
(jednolita dla wszystkich nauczycieli struktura planów dydaktycznych – pozwoli dyrektorowi na kontrolę planów pod kątem spójności z podstawą programową)

- i standardami egzaminacyjnymi; w sytuacji zastępstwa – wchodzący nauczyciel bez problemu powinien realizować kolejne treści)
- **Monitorowanie** (ilościowe i jakościowe) realizacji podstawy programowej zgodnie z procedurą przyjętą w szkole
  - **Każdy nauczyciel czuwa nad efektywnością realizacji podstawy programowej**
  - **Posiadanie wiedzy na temat umiejętności zdobywanych przez uczniów w trakcie kształcenia ogólnego:**

Umiejętności na I i II etapie edukacyjnym	Umiejętności na III i IV etapie edukacyjnym
Czytanie – rozumiane jako prosta czynność oraz jako umiejętność rozumienia, wykorzystywania i przetwarzania tekstów w zakresie umożliwiającym zdobywanie wiedzy, rozwój emocjonalny, intelektualny i moralny oraz uczestnictwo w życiu społeczeństwa	Czytanie- umiejętność rozumienia, wykorzystywania i refleksyjnego przetwarzania tekstów, w tym tekstów kultury, prowadząca do osiągnięcia własnych celów, rozwoju osobowego oraz aktywnego uczestnictwa w życiu społeczeństwa
Myślenie matematyczne – umiejętność korzystania z podstawowych narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz prowadzenia elementarnych rozumowań matematycznych	Myślenie matematyczne- umiejętność wykorzystania narzędzi matematyki w życiu codziennym oraz formułowania sądów opartych na rozumowaniu matematycznym
Myślenie naukowe- umiejętność formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa	Myślenie naukowe- umiejętność wykorzystywania wiedzy o charakterze naukowym do identyfikowania i rozwiązywania problemów, a także formułowania wniosków opartych na obserwacjach empirycznych dotyczących przyrody i społeczeństwa
Umiejętność komunikowania się – w języku ojczystym i języku obcym zarówno w mowie jak i w piśmie	Umiejętność komunikowania się – w języku ojczystym i językach obcych zarówno w mowie jak i w piśmie
Umiejętność posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi , w tym także dla wyszukiwania i korzystania z informacji	Umiejętność sprawnego posługiwania się nowoczesnymi technologiami informacyjno-komunikacyjnymi
Umiejętność uczenia się jako sposobu zaspokajania naturalnej ciekawości świata, odkrywania swoich zainteresowań i przygotowania do dalszej edukacji	Umiejętność rozpoznawania własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się
Umiejętność pracy zespołowej	Umiejętność wyszukiwania, selekcjonowania i krytycznej analizy informacji
	Umiejętność pracy zespołowej

(źródło: Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół)

- **Znajomość przez każdego nauczyciela zadań szkoły**

ZADANIA SZKOŁY(obowiązkowe zadania każdego nauczyciela)

I i II etap edukacyjny	III i IV etap edukacyjny
Kształcenie umiejętności posługiwania się językiem polskim	Kontynuowanie kształcenia umiejętności posługiwania się językiem polskim, wzbogacanie zasobu słownictwa uczniów
Przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym: wyszukiwanie, porządkowanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych we współpracy z nauczycielami bibliotekarzami przy wykorzystaniu zasobów multimedialnych i księgozbioru biblioteki Edukacja medialna czyli wychowanie uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów	Przygotowanie uczniów do życia w społeczeństwie informacyjnym: wyszukiwanie, porządkowanie i wykorzystywanie informacji z różnych źródeł z zastosowaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych we współpracy z nauczycielami bibliotekarzami przy wykorzystaniu zasobów multimedialnych i księgozbioru biblioteki Edukacja medialna czyli wychowanie uczniów do właściwego odbioru i wykorzystania mediów
Edukacja zdrowotna: kształtowanie u uczniów dbałości o zdrowie własne, innych ludzi oraz tworzenie środowiska sprzyjającego zdrowiu	Edukacja zdrowotna- kształtowanie u uczniów dbałości o zdrowie własne, innych ludzi oraz tworzenie środowiska sprzyjającego zdrowiu
	Skuteczne nauczanie języków obcych zgodne z dostosowaniem zajęć do poziomu przygotowania ucznia, które uzyskał na wcześniejszych etapach edukacyjnych
	Efektywne kształcenie w zakresie nauk przyrodniczych i ścisłych zgodnie z priorytetami Strategii Lizbońskiej

(źródło: Rozporządzenie MEN z dnia 23 grudnia 2008r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego w poszczególnych typach szkół)

Podsumowanie:

- * Nauczyciel realizuje podstawę programową, pamiętając, że składa się ona z trzech części: celów, treści nauczania oraz sposobów i warunków realizacji podstawy programowej.

- * Program nauczania i podręcznik to narzędzia do realizacji podstawy programowej.

- * Istotne są cele nauczania dla danego przedmiotu oraz kompetencje kluczowe.

- * Potrzeby jest rozkład materiału i plan wynikowy z odsyłaczami do podstawy programowej.

- * Należy stosować się do zalecanych warunków i sposobu realizacji podstawy programowej.

- * Z podstawy programowej napisanej „językiem wymagań” wynika charakter i zakres egzaminów zewnętrznych, których wyniki będą analizowane w odniesieniu do zapisów w podstawie programowej.

W następnym wydaniu Naszego Magazynu Oświatowego materiał na temat:

Nowa podstawa programowa – wyznacznikiem działań dyrektora